

1. A tanulmányút célja

2026. augusztus 13-15. között lehetőségem volt részt venni egy gazdag és mélyreható szakmai tanulmányúton Moldvában, a Tisztaszoba Kulturális Egyesület szervezésében. A tanulmányút elsődleges célja a moldvai csángó autentikus néptánc, népzene, népszokások és néphit mélyebb megismerése, dokumentálása, valamint a helyi adatközlőkkel és hagyományőrzőkkel való közvetlen szakmai kapcsolatépítés volt.

2. Szakmai programok, elméleti és gyakorlati ismeretbővítés

Utazásunk időpontja egybesett a Somoskai Falunapok rendezvénysorozatával, amely páratlan alkalmat teremtett arra, hogy a moldvai csángó kultúrát annak legtermészetesebb közegében tapasztalhassuk meg.

A napközbeni foglalkozások során Benke Pável és Benke Paulina hagyományőrző táncos és pedagógus házaspár vezetett be minket a moldvai néptánc, népzene és népszokások elméleti hátterébe és gyakorlati finomságaiba. Részvételükkel és közvetítésükkel lehetőségünk nyílt együttműködni a helyi, idős somoskai hagyományőrző asszonyokkal is:

- Helyi gasztronómia: Közösén készítettünk el tradicionális moldvai ételeket, megismerve azok készítési technikáit és közösségi szerepét.
- Népi gyógyászat: Betekintést nyertünk a környék gazdag gyógynövényvilágába és a generációról generációra öröklődő népi gyógyászati ismeretekbe.

Az esti programok során Klézse, Magyarfalú és Somoska adatközlő táncosai és muzsikusai tettek bizonyosságot élő hagyományaikról. A bemutatókat követő közös táncalkalmak során közvetlenül tőlük tanulhattuk meg a mozdulatokat, énekes és táncos stílusjegyeket.

3. A terepmunka, gyűjtés és a közösségépítés jelentősége

A tanulmányút egyik legmeghatározóbb élményét és legfőbb szakmai értékét a helyszíni gyűjtőmunka adta.

- Az élő népi kultúra élménye: Rendkívül felemelő és megrázó élmény volt látni, hogy Moldvában a népi kultúra nem csupán színpadi jelenlét vagy archivált hagyomány, hanem a helyi lakosok mindennapi életének szerves, lüktető része. A tánc, az ének és a közösségi rítusok még ma is természetes kapcsolódási kapcsként működnek az egyes generációk között.

- Gyűjtés és digitális kompetenciák: A közös tánc- és énekalkalmak során folyamatosan rögzítettem kép-, hang- és videóanyagokat. Ez a terepen végzett dokumentáció nemcsak a későbbi elemzésekhez és oktatási segédanyagok elkészítéséhez biztosít felbecsülhetetlen értékű forrást, hanem saját digitális és gyűjtési kompetenciáimat is jelentősen fejlesztette.
- A helyi nyelvjárás megtapasztalása: Különös szakmai értéke volt az útnak a sajátos moldvai csángó tájszólás közvetlen tanulmányozása. Az idős adatközlőkkel folytatott kimerítő beszélgetések során olyan archaikus nyelvi rétegeket és kifejezőmódokat ismerhettem meg, amelyek az egész magyar nyelvterületen egyedülállóak.
- Közösségépítés: A tanulmányút nemcsak a küldő és fogadó szervezet közötti szakmai hálót erősítette meg, hanem mély emberi kapcsolatokat épített ki a határon túli hagyományőrzők és a magyarországi szakemberek között. A közös munka, az együtt főzés, éneklés és tánc valódi közösségformáló erővel bírt.

4. Találkozás a Népművészet Mestereivel

A tanulmányút kiemelkedő csúcspontját a népi kultúra kiemelkedő személyiségeivel való személyes találkozások jelentették:

1. Hodorog András (Klészse) – *Népművészet Mestere díjas furulyás*: A vele való beszélgetés és muzsikálás során betekintést nyrhettünk a moldvai hangszeres zene leghitelesebb dimenzióiba.
2. Tankó Fölöp „Gyugyu” (Gyimes, Farkasokpataka) – *Népművészet Mestere díjas mesemondó*: Rendkívül ízes előadasmódja és mesevilága felejthetetlen élményt nyújtott.
3. Tankó Jánosné Gábor Eszter (Gyimesfelsőlok) – *Népművészet Mestere díjas énekes*: Átala a gyimesi énekes hagyomány legtisztább forrásából meríthettünk.

Az idős mesterekkel való találkozás, az tőlük sugárzó melegség, közvetlenség és alázat mély benyomást tett rám. Látni az ő elhivatottságukat és tudásukat kötelezettséget és egyben óriási inspirációt jelent a jövőre nézve.

5. Összegzés és szakmai hasznosulás

A moldvai és gyimesi tanulmányút mind szakmailag, mind érzelmileg meghatározó mérföldkő volt számomra.

A gyűjtött mozgásos, zenei és néprajzi anyagot közvetlenül beépítem oktatói és kutatói munkámba. Az idős hagyományőrzőktől kapott szellemi útravaló, a közös élmények és az élő kultúra megtapasztalása óriási szakmai feltöltődést nyújtott. Népzeneisként és népzeneitanárként még elhivatottabbá és elkötelezettebbé váltam abban, hogy ezt a gazdag és tiszta magyar népi kultúrát hitelesen adjam tovább a következő generációknak.

